

Automatyczna wymiana informacji podatkowych

Automatyczna wymiana informacji o rachunkach finansowych, FATCA, CRS, DPI, CbC

 28.10.2024

FATCA

Ujawnianie informacji o rachunkach zagranicznych dla celów podatkowych

CRS

Globalny standard do automatycznej wymiany informacji finansowych w sprawach podatkowych

DPI (Digital Platform Information)

Informacje o obowiązkach operatorów platform

CbC

Wymiana informacji podatkowych o jednostkach wchodzących w skład grupy podmiotów (tzw. Country-by-Country Reporting)

Automatyczna wymiana informacji o rachunkach finansowych

Cel

W odpowiedzi na pojawiające się wyzwania związane z oszustwami podatkowymi oraz uchylaniem się od opodatkowania o charakterze transgranicznym przyjęto jednolity standard wymiany informacji podatkowych (Common Reporting Standard – CRS), który stanowi efektywne narzędzie prawne i techniczne do walki z oszustwami podatkowymi i uchylaniem się od opodatkowania oraz zwiększa transparentność podatkową..

Geneza

Znaczenie automatycznej wymiany informacji jako jednego ze środków zwalczania oszustw podatkowych i uchylania się od opodatkowania w wymiarze transgranicznym zostało zauważone na szczepku międzynarodowym. W wyniku negocjacji między Stanami Zjednoczonymi Ameryki i wieloma innymi krajami, w tym wszystkimi państwami członkowskimi UE, które dotyczyły dwustronnych umów o automatycznej wymianie informacji w celu wdrożenia ustawy o ujawnianiu informacji o rachunkach zagranicznych dla celów podatkowych Stanów

Zjednoczonych (powszechnie znanej jako FATCA, Foreign Account Tax Compliance Act), grupa G-20 udzieliła Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) mandatu, aby w oparciu o te umowy opracowała jednolity globalny standard dla automatycznej wymiany informacji podatkowych..

W efekcie tych prac w lutym 2014 roku OECD ogłosiła najważniejsze elementy globalnego standardu do automatycznej wymiany informacji finansowych w sprawach podatkowych - model umowy między właściwymi organami oraz wspólny standard do wymiany informacji, które zostały następnie zatwierdzone przez ministrów finansów i prezesów banków centralnych grupy G-20.

W lipcu 2014 roku Rada OECD opublikowała pełen globalny standard (CRS), łącznie z jego pozostałymi elementami, tj. komentarzami do modelu umowy między właściwymi organami oraz do wspólnego standardu wymiany informacji oraz procedurami informatycznymi na potrzeby wdrożenia globalnego standardu. Cały pakiet dotyczący CRS został zatwierdzony przez ministrów finansów i prezesów banków centralnych grupy G-20 we wrześniu 2014 roku.

W odpowiedzi na zdiagnozowane w poszczególnych krajach członkowskich UE negatywne oddziaływanie oszustw podatkowych i unikania opodatkowania na krajowe wpływy podatkowe oraz pilną potrzebę zwiększenia skuteczności i efektywności poboru podatków Komisja Europejska uznała za konieczne podjęcie działań ukierunkowanych na poprawę skuteczności walki z niepożądanymi praktykami w dziedzinie opodatkowania poprzez zdecydowane promowanie automatycznej wymiany informacji jako przyszłego europejskiego i międzynarodowego standardu dla przejrzystości i wymiany informacji w sprawach podatkowych. Opracowany na poziomie globalnym CRS został na poziomie wspólnotowym wprowadzony w dyrektywie Rady 2014/107/UE (w skrócie zwanej DAC2). Regulacja ta została transponowana do polskiego porządku prawnego w ramach ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami.

Obowiązek dostarczenia przez instytucje finansowe do administracji podatkowej informacji o rachunkach ich klientów

Automatyczna wymiana informacji o rachunkach finansowych umożliwia krajowym administracjom podatkowym pozyskiwanie z instytucji finansowych określonych z góry informacji w stosunku do rachunków zidentyfikowanych przez nie jako prowadzone dla nierezydentów (rezydentów innych państw) lub podmiotów przez nie kontrolowanych - bez uprzedniego wniosku, w ustalonych z góry, regularnych odstępach czasu.

W efekcie tych rozwiązań polskie instytucje finansowe są zobligowane do identyfikowania, zbierania, przetwarzania i przekazywania do Krajowej Administracji Skarbowej informacji o rachunkach finansowych posiadanych przez nierezydentów. Uzyskane w tym trybie informacje podlegają w dalszej kolejności systematycznemu przekazywaniu państwom właściwym dla poszczególnych nierezydentów. Na zasadzie wzajemności polska administracja skarbową otrzymuje natomiast dane o rachunkach finansowych posiadanych przez polskich rezydentów poza granicami kraju.

Jak funkcjonuje mechanizm

- informacje o rachunkach prowadzonych na rzecz nierezydentów będą gromadzone przez instytucje finansowe. Raportująca instytucja finansowa dokona weryfikacji rachunków finansowych oraz identyfikacji rachunków objętych obowiązkiem raportowania, czyli tzw. rachunków raportowanych.
- informacje te instytucje prześlą w formie raportu do własnej administracji podatkowej, które następnie są przekazywane zagranicznej władzy podatkowej właściwej ze względu na rezydencję posiadacza rachunku.

- pozyskane w tym trybie informacje będą mogły zostać użyte przez krajowe organy skarbowe w ramach procedur ukierunkowanych na walkę z uchylaniem się od opodatkowania, w tym w szczególności postępowań w sprawie opodatkowania przychodów, które nie znajdują pokrycia w ujawnionych źródłach lub które pochodzą ze źródeł nieujawnionych.

Automatyczna wymiana informacji o sprzedawcach

1 lipca 2024 roku weszły w życie przepisy działu IIIA ustawy o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami, dotyczące automatycznej wymiany informacji o sprzedawcach.

Cel

Automatyczna wymiana informacji o sprzedawcach (Digital Platform Information – DPI) umożliwia administracji podatkowej pozyskiwanie od operatorów platform określonych z góry informacji o aktywnych sprzedawcach. Uzyskane w tym trybie informacje w dalszej kolejności podlegają wymianie z państwami uczestniczącymi (do których zaliczają się m.in. państwa z Unii Europejskiej), właściwymi dla poszczególnych sprzedawców lub czynności.

Geneza

Ostatnie lata przyniosły szybką transformację cyfrową wszystkich aspektów życia gospodarczego na świecie. Transgraniczny charakter działalności polegającej na świadczeniu usług elektronicznych, umożliwił wszystkim obywatelom Unii Europejskiej łatwy handel i świadczenie usług na jednolitym rynku, również przez sprzedawców nieprofesjonalnych. Jednocześnie wyegzekwowanie przepisów podatkowych w tym środowisku stanowi wyzwanie dla administracji podatkowych (także ze względu na ilość transakcji). Administracje podatkowe państw członkowskich nie posiadały informacji pozwalających kontrolować uzyskiwane w ich kraju dochody z działalności wykonywanej za pośrednictwem platform. Było to szczególnie problematyczne w przypadku dochodów uzyskiwanych z wykorzystaniem platform z siedzibą w innym państwie niż państwo sprzedawcy uzyskującego te dochody. W celu przeciwdziałania zjawisku uchylania się od opodatkowania w przestrzeni cyfrowej, administracje podatkowe wielu państw członkowskich Unii Europejskiej mogły indywidualnie żądać informacji od operatorów platform oraz nakładać na nich regularne obowiązki sprawozdawcze. Zasady sprawozdawczości wprowadzane jednostronnie przez poszczególne państwa nie byłyby jednak w pełni skuteczne z uwagi na globalny charakter sprzedaży dokonywanej za pośrednictwem platform, a jednocześnie prowadziły do wzrostu kosztów i tworzenia barier w dalszym rozwoju ich działalności na jednolitym rynku cyfrowym.

Powyższe trudności zostały dostrzeżone w społeczności międzynarodowej. W konsekwencji na szczycie Unii Europejskiej przyjęto dyrektywę Rady (UE) 2021/514 z dnia 22 marca 2021 roku zmieniającą dyrektywę 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania (w skrócie zwaną DAC7). Implementację dyrektywy DAC7 stanowi ustawa z 23 maja 2024 roku o zmianie ustawy o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2024, poz. 879).

Na skutek nowych regulacji:

- nałożono na operatorów platform obowiązek gromadzenia, weryfikacji i przekazywania informacji dotyczących sprzedawców dokonujących za pośrednictwem platform stosownych czynności (sprzedaży towarów, osobistego świadczenia usług, udostępnienia nieruchomości lub ich części i udostępnienia środków transportu),

- ujednolicono i ustandaryzowano sposób gromadzenia, weryfikacji i przekazywania informacji o aktywnych sprzedawcach i stosownych czynnościach przez platformy organom administracji podatkowych w państwach uczestniczących,
- zbudowano mechanizm wymiany informacji podatkowych o sprzedawcach między państwami uczestniczącymi.

Jak działa raportowanie:

- obowiązek raportowania przez raportującego operatora platformy w jednym (wybranym) państwie członkowskim Unii Europejskiej w odniesieniu do wszystkich czynności, które powinny być zaraportowane w Unii Europejskiej (państwo członkowskie, w którym dane zostały zaraportowane, samo przekaże odpowiednie informacje do właściwych państw członkowskich),
- raportujący operator platformy, podlegający regulacjom ustawy o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami, jest zobowiązany do gromadzenia i weryfikacji danych o aktywnych sprzedawcach, w tym danych dotyczących rezydencji podatkowej sprzedawcy,
- raportujący operator platformy przekazuje Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej zbiorczą informację o sprzedawcach podlegających raportowaniu za okres sprawozdawczy (rok kalendarzowy) do końca miesiąca następującego po zakończeniu danego okresu sprawozdawczego,
- raportujący operator platformy przekazuje również sprzedawcy podlegającemu raportowaniu informację o sprzedawcach w zakresie, w jakim odnosi się ona do tego sprzedawcy.

Automatyczna wymiana informacji podatkowych o jednostkach wchodzących w skład grupy podmiotów

Cel

Celem automatycznej wymiany informacji podatkowych o jednostkach wchodzących w skład grupy podmiotów (Country-by-Country Reporting – CBC) jest wzmocnienie działań nakierowanych na zjawisko zaniżania podstawy opodatkowania i przerzucania dochodów między jednostkami zależnymi oraz jednostką dominującą w przypadku przedsiębiorstw prowadzących działalność w dużej skali i działających w więcej niż jedna jurysdykcjach podatkowych

Celem wprowadzenia raportowania CBC jest wyposażenie administracji podatkowej w wyspecjalizowane narzędzie służące do oceny ryzyka związanego z cenami transferowymi oraz podniesienie skuteczności zwalczania nadużyć podatkowych wśród grup podmiotów.

Jednolite wymogi w ramach UE i krajów OECD, które dotyczą automatycznej wymiany informacji podatkowych o jednostkach wchodzących w skład grupy podmiotów, stanowią narzędzie do identyfikacji potencjalnie wątpliwych struktur tworzonych przez grupy podmiotów powiązanych, nakierowanych na unikanie opodatkowania.

Geneza

Mechanizm raportowania Country-by-Country został wypracowany w ramach planu działań OECD w sprawie przeciwdziałania erozji podstawy opodatkowania i transferowi zysków (Base Erosion and Profit Shifting, BEPS).

Jednym z efektów prac realizowanych w ramach projektu BEPS był raport z działania nr 13 opublikowany w 2015 roku, który dotyczy dokumentacji cen transferowych i raportowania Country-by-Country (raport OECD „Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting Action 13: 2015 Final Report”). Ustanawia on zestaw standardów w zakresie informowania o stosowanych politykach cen transferowych w ramach grup podmiotów powiązanych (dokumentacja local file, master file) oraz wymóg tzw. sprawozdawczości według krajów (Country-by-Country Reporting).

Działania podjęte przez OECD znalazły poparcie także na forum UE, w efekcie czego wydana została nowa dyrektywa Rady UE 2016/881 z dnia 25 maja 2016 roku zmieniająca dyrektywę 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania, która wprowadziła obowiązek implementacji przez państwa członkowskie mechanizmu automatycznej wymiany informacji podatkowych między państwami w zakresie raportowania Country-by-Country.

Zgodnie z preambułą tej dyrektywy, przy implementacji jej postanowień państwa członkowskie powinny korzystać z wymienionego raportu z 2015 roku, opracowanego przez OECD, jako źródła przykładów lub interpretacji dyrektywy. Ten wspólny punkt odniesienia pozwala zapewnić spójność stosowania dyrektywy we wszystkich państwach członkowskich. Działania UE dotyczące raportowania według krajów powinny stale uwzględniać przyszłe zmiany na szczęblu OECD.

Dyrektywa 2016/881/UE została zaimplementowana w Polsce w ramach ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami. Ustawa ta określa m.in. szczegółowy zakres informacji, jakie podatnicy powinni raportować, a także procedurę wymiany informacji między państwami. Zakres informacji został doprecyzowany w Rozporządzeniu z dnia 13 czerwca 2017 roku w sprawie szczegółowego zakresu danych przekazywanych w informacji o grupie podmiotów oraz sposobu jej wypełniania

Jak działa raportowanie CBC

Duże międzynarodowe grupy kapitałowe są zobowiązane do udostępnienia administracji podatkowej informacji m.in. o:

- wielkości prowadzonej działalności (wielkości aktywów, kapitału zakładowego, liczby zatrudnionych osób),
- wielkości zrealizowanych przychodów, osiąganych zysków (bądź strat), zapłaconego (i należnego) podatku,
- miejsc prowadzenia działalności oraz przedmiotu tej działalności.